

סימן ט

בענין תפלה על קברי צדיקים

מענה לשון יש תפילות מה שאומרים על הקברים, משמע קצת שמצקשים מאת הנפש שילך טוב צעדינו ע"כ.

מעלת התפילה על קברי צדיקים
(ג) ולקמן נרחיב צירור דעות האחרונים
צמחות התפלה צקרי
הצדיקים, אם היא תפלה להקצ"ה או תפלה
שפונין להמת שיתפלל להקצ"ה וכו', ונקדים
תחילה לדבר צמעות התפלה שם ככתוב
צספרים. כתב בספר חסידים (אות ת"נ
ותש"י) וז"ל, צרוילי הגלעדי אמר (שמואל צ'
י"ט ל"ח) אמות צעירי, כי הנייה יש למתים
שאוהציהם הולכים על קצריהם ומצקשין
על נשמתן טובה ומטיצין להם צאותו עולם,
וגם כשמצקשים מהם הם מתפללים על
החיים, וכל צן יפונה נשתטח על קצרי
אבות עכ"ל. וצשו"ת מנחת אלער (ח"א
סימן ס"ח) דן צלשון הספר חסידים אם
כוונתו שמצקשים על נשמת המת או על
נשמת החי עיי"ש.

דברי הזוה"ק

(ד) ובזוהר הקדוש מיירי צכמה מקומות
מענין תפלת המתים על
החיים, צפר' תרומה (קמ"א צ'), ויחי (רכ"ה
א'), וכתב שם שצומן שאיכא עצירת גשמים
ילאו עם ספר תורה לרחוצה של עיר, וגם

מקור וענין התפלה על קברי צדיקים
(א) כתב הרמ"א צשו"ע או"ח הלכות
ראש השנה (סימן תקפ"א סעיף
ד'): ויש מקומות נוהגין לילך על
הקברות ולהרבות שם בתחינות,
ונותנים שם צדקה לעניים. ובמג"א
כתב, על הקברות ולהשתטח על קצרי
הצדיקים, וכן הוא צגמ', ואין לילך על קבר
אחד צ' פעמים ציום אחד, עכ"ל. ומש"כ
וכן הוא צגמ', כתב המחצית השקל דהוא
גמ' צסוטה (דף ל"ד) דכל צ הלך לצרון
להשתטח על קצרי אבות להנצל מעצת
מרגלים.

טעם התפילה שם

(ב) וכתב אליהו רבא (והציאו הבאר היטב),
דצית הקברות הוא מקום
מנוחת הצדיקים ומתוך כך הוא מקום קדוש
וטהור והתפלה נתקצלה יותר, והמתפלל
על קצרי הצדיקים אל ישים מגמתו נגד
המתים, אך יצקש מהשי"ת שיתן עליו
רחמים צזכות הצדיקים שוכני עפר,
מהרי"ל, עכ"ל.

והפרי מגדים צאשל אצרהם כתב, עי'
א"ר ל"ט צשם מהרי"ל הלכות
תענית דצית הקברות מקום קדוש וטהור,
יתכוין שה' יתן לו רחמים צזכות הצדיקים
ואל ישים מגמתו נגד המתים, וצקידור

אמר שלמה, ושצח אני את המתים שכבר מתו.

תאנא, כתיב והיתה נפש אדוני נרורה, נרור החיים, והיתה נפש אדוני, נשמת אדוני מצעי ליה, אלא כמה דאמרן, דזכאה חילקיהון דנדיקיא, דכלא אתקשר דאן דא, נפש צרות, ורוח צנשמה, ונשמה בקודשא צריך הוא, אשתכח דנפש נרורה צלור החיים.

ובפירושו מתוך מדבש (בזהר פרשת אחרי ע"א ע"א), מציא ענין ההתדבקות כמבואר בכתבי האר"ל, שענין התדבקות נפש לדיק החי עם נפש לדיק המת שעל קצרו, הוא ענין השתטחות על קצרי הנדיקים בפישוט ידים ורגלים בכוונות ויחודים, שעל ידי זה הוא גורם שנפש הנדיק הקצור שם תתפשט תוך גופו ועלמותיו ממשי, אמנם דע כי אין כל אדם זוכה לזה אלא אם יהיה לדיק וחסיד הרצה, שאם לא כן אז אדרבה יתדבקו הקליפות רח"ל, (כמבואר כל זה בשער רוח הקודש דף כ"ח ד"ה הקדמה).

הרוח שורה גם לאחר מיתה
(ה) **ובגמרא** ברכות (דף י"ח ע"ב), איתא, מעשה בחסיד אחד שנתן דינר לעני בערב ר"ה בשני צלורת, והקניטתו אשתו והלך ולן בצית הקצרות ושמע שתי רוחות שמספרות זו לזו אמרה חדא לחברתה צואי וגשט צעולם ונשמע מאחורי הפרגוד מה פורענות צא לעולם וכו'. וכתב המהרש"א צא"ד וז"ל, ושמע

לילך עמו לצית הקצרות ולבקש רחמים מהקצרים, ואז הנפש של הנדיק השוכנת תמיד על קצרו מקדמת ומודיעה להרוח שבגן עדן התחתון, שבאו עם ספר התורה ושהחיים נמנאים צרה, ואז הרוח מודיעה להנשמה שבגן עדן העליון, והנשמה מבקשת רחמים מהקצ"ה, ואז הקצ"ה מתעורר ומרחם על העולם. וכל זה משום גלותא דספר תורה מאתריה, ועל שהחיים צאים לבקש רחמי על קצרי מתי.

[ו] **ל** הזוהר פרשת אחרי (דף ע' ע"ב), ותאנא בשעתא דאנטריך עלמא רחמי, ואינון נדיקיא זכאין, ההוא נפש דאשתכח צעלמא לאגנא על עלמא, נפש סליק ואזיל ושאט צעלמא, ומודע לרוחא ורוח סליק ואתעשר ומודע לנשמה, ונשמה לקודשא צריך הוא, וכדין חס קודשא צריך הוא על עלמא. ועוד שם (דף ע"א ע"א), ובשעתא דאנטריך עלמא רחמי, וחייא אזלי ומודעי להו לנפשייהו דנדיקיא, וזכאין על קצרייהו, אינון דאתחזי לאודעא להו, מאי טעמא. דשוין דילהון לאתדבקה נפשא בנפשא, כדין אתערין נפשייהו דנדיקיא, ומתכנפי ואזלין ושאטין לטמירי חצרון, ומודיעי להו צערא דעלמא, וכלהו עאלין צההוא פתחא דגן עדן, ומודיעי לרוח, ואינון רוחין דמתעטרין בגן עדן, מלאכי עלאין אזלי צינייהו, וכולהו מודיעין לנשמה, ונשמה אודעת לקודשא צריך הוא, וכולהו מודיעין לנשמה, ונשמה אודעת לקודשא צריך הוא, וכולהו צעאן רחמי על חייך, וחס קוצ"ה על עלמא בגיניהון, ועל דא

ז' רוחות וכו', נקט ז' רוחות ולא נפשות או נשמות לפי שידוע שהאדם יש לו נפש רוח ונשמה, הנפש הוא החומר והנשמה הוא הנורה והרוח הוא צאמנע המדצקן כל ימי חיי אדם, וע"כ גם צמותו של אדם שהגוף מתפרד מן הנשמה שהגוף הולך אל העפר והנשמה הולכת למעלה, הרוח שהיה מדצקן צחיים אינו מתפרד מהם לגמרי אלא לפעמים הוא שורה במקום הגוף ולפעמים שט בעולם למקום שהנשמה שם דהיינו מאחורי הפרגוד.

עוד ממעלות התפלה בקברי צדיקים (ו) במטה אפרים (סימן תקפ"א סעיף ז') כתב, גם נוהגין לילך צערצ ר"ה אחר תפילת שחרית על הקצרות להשתטח על קברי הצדיקים, ויש שמקיפין הקצרות ונותנין שם נדקה לעניים ומרצים תחנונים לעורר הצדיקים הקדושים אשר

צארכ המה שימלינו טוב צעדינו ציום הדין, וגם מכיון שהוא מקום קצורת הצדיקים המקום קדוש וטהור והתפלה מקובלת ביותר צהיותה על אדמת קודש, והמשתטח על קברי הצדיקים אל ישים מגמתו נגד המתים השוכנים שם, אך יבקש מהש"י שירחם עליו צזכות הצדיקים שוכני עפר.

ובאלף המגן (שם, אות ק"י) כתב, כי זכות גדול הוא להשתטח על קברי צדיקים, וכתבו צספרים שעיקר זמן השתטחות על קברי צדיקים הוא צערצ ר"ה וצערצ ר"ח וצט"ו לחודש, וטוב ומועיל מאוד ההשתטחות על קברי צדיקים לכמה ענינים, ועל ידי זה יכולין לזכות לתשובה צאמת, ולהנצל מכל הצרות צגשמיות וצרוחניות, גם עיקר תיקון פגם הצרית הוא עי"ז, כמצואר כל זה צאורך צספרים הק', (ועי' צמשנת חסידים צמס' אלול).

